

UČNI NAČRT PREDMETA/COURSE SYLLABUS

Predmet:	VERJETNOST IN MATEMATIČNA STATISTIKA
Course title:	PROBABILITY AND MATHEMATICAL STATISTICS

Študijski programi in stopnja	Študijska smer	Letnik	Semestri
Strojništvo, tretja stopnja, doktorski	Ni členitve (študijski program)		Celoletni

Univerzitetna koda predmeta/University course code:

Predavanja	Seminar	Vaje	Klinične vaje	Druge oblike študija	Samostojno delo	ECTS
90					160	10

Nosilec predmeta/Lecturer:

Izvajalci predavanj:	Aljoša Peperko
Izvajalci seminarjev:	
Izvajalci vaj:	
Izvajalci kliničnih vaj:	
Izvajalci drugih oblik:	
Izvajalci praktičnega usposabljanja:	

Vrsta predmeta/Course type:

Jeziki/Languages:	Predavanja/Lectures:	Slovenščina, Angleščina
	Vaje/Tutorial:	Slovenščina, Angleščina

Pogoji za vključitev v delo oz. za opravljanje študijskih obveznosti:

Izpolnjevanje vpisnih pogojev v doktorski študij, vključno z primernim matematičnim predznanjem naravoslovnih študijskih programov.

Prerequisites:

Meeting the enrollment conditions for the PhD studies, including a suitable mathematical knowledge from previous science courses.

Vsebina:

Verjetnost: dogodki, verjetnost, neodvisnost, pogojna verjetnost, slučajne spremenljivke, pregled standardnih porazdelitev, večrazsežne porazdelitve, normalna porazdelitev, centralni limitni izrek, porazdelitve izvedene iz normalne porazdelitve, stabilne porazdelitve in posplošeni centralni limitni izrek.
Matematična statistika: vzorčenje, standardna napaka, intervali zaupanja, ocenjevanje parametrov, metoda največjega verjetja, preizkušanje domnev, Waldov izrek, analiza variance, analiza diskretnih podatkov, linearna regresija, izrek Gauss-Markova.

Content (Syllabus outline):

Probability: events, probability, independence, conditional probability, random variables, standard distributions, normal distribution, central limit theorem, distributions related to normal distribution, stable distributions and the generalized central limit theorem.
Mathematical statistics: sampling, standard error, confidence intervals, evaluation of parameters, method of maximum likelihood, hypothesis testing, Wald theorem, variance analysis, discrete data analysis, linear regression, Gauss-Markov theorem.

Temeljna literatura in viri/Readings:

[1] M. A. Rice, Mathematical Statistics and Data Analysis, 3rd edition, Duxbury Press, 1995.

[2] S. Weisberg, Applied Linear Regression, 2nd Ed., John Wiley & Sons, 1985.

[3] J.P. Nolan, Stable Distributions: Models for Heavy Tailed Data, verzija 13. 5. 2009, [ogled 21. 8. 2012], dostopno na

<http://academic2.american.edu/~jpnolan/stable/chap1.pdf>.

[4] B. Rugelj, Stabilne porazdelitve: delo diplomskega seminarja, Fakulteta za matematiko in fiziko, Univerza v Ljubljani, 2012.

[5] G. Samorodnitsky in M.S. Taqqu, Stable non-Gaussian random processes: stochastic models with infinite variance, Stochastic modeling, Chapman & Hall/CRC, Boca Raton, 1994.

[6] B.V. Gnedenko in A.N. Kolmogorov, Limit distributions for sums of independent random variables, Addison-Wesley Publ., Cambridge, 1954.

[7] G.G. Roussas, A course in mathematical statistics, 2nd edition, Academic Press, 1997.

[8] NIST/SEMATECH, Engineering Statistical Handbook, e-Handbook of Statistical Methods, <http://www.itl.nist.gov/div898/handbook>

Cilji in kompetence:

- razumevanje verjetnostnih in statističnih metod
- zmožnost uporabe in uporaba teh metod pri raziskovalnem delu

Objectives and competences:

- understanding of probabilistic and statistical methods
- the ability to use and the use of these methods in research work

Predvideni študijski rezultati:

- Znanje in razumevanje:
- razumevanje vsebine predmeta
  - razumevanje statističnih metod
  - zmožnost uporabe in uporaba verjetnostnih in statističnih metod pri raziskovalnem delu

Intended learning outcomes:

- Knowledge and understanding:
- understanding of the course contents
  - understanding of statistical methods
  - the ability to use and the use of probabilistic and statistical methods in research work

Metode poučevanja in učenja:

- Predavanja
- konzultacije
- samostojni študij

Learning and teaching methods:

- lectures
- consultations
- individual work

Načini ocenjevanja:

Način (pisni izpit, ustno izpraševanje, naloge, projekt): • naloge (40%) • projekt (seminarska naloga) (30%) • ustno izpraševanje (30%)

Delež/Weight

Assessment:

Method (written exam, oral examination, assignments, project) • assignments (40%) • project (seminar assignment) (30%) • oral examination (30%)

Reference nosilca/Lecturer's references:

doc. dr. Aljoša PEPERKO

PEPERKO, Aljoša. Bounds on the generalized and the joint spectral radius of Hadamard products of bounded sets of positive operators on sequence spaces. Linear Algebra and its Applications, ISSN 0024-3795. [Print ed.], 2012, vol. 437, iss. 1, str. 189-201.

PEPERKO, Aljoša. On the functional inequality for the spectral radius of compact operators. Linear and Multilinear Algebra, ISSN 0308-1087, 2011, vol. 59, iss. 4, str. 357-364.

PEPERKO, Aljoša. Inequalities for the spectral radius of non-negative functions. V: WICKSTEAD, Anthony W. (ur.). Positivity V conference : Queen's University Belfast, July 23-27, 2007. Dordrecht: Kluwer Academic Publishers, 2009, vol. 13, no. 1, str. 255-272.

PEPERKO, Aljoša. On the max version of the generalized spectral radius theorem. Linear algebra appl.. [Print ed.], 2008, vol. 428, iss. 10, str. 2312-2318.

KRAMAR FIJAVŽ Marjeta, PEPERKO Aljoša, SYKOLIA Eszter, Semigroups of max-plus linear operators, 2014, arXiv:1411.5142.